

2012 m. lapkričio 26 d. Tarybos išvados dėl švietimo ir mokymo vaidmens įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ – dėl švietimo ir mokymo indėlio į ekonomikos atsigavimą, augimą ir darbo vietų kūrimą

(2012/C 393/02)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

kurių svarba buvo pabrėžta įgyvendinant 2012 m. Europos semestrą;

ATSIŽVELGDAMA Į:

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius;

strategiją „Europa 2020“ ir visų pirma į 2012 m. metinę augimo apžvalgą bei 2012 m. konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos laikotarpiui iki 2020 m. („ET 2020“) ⁽¹⁾, kurio pagrindinis tikslas – remti pastangas toliau plėtoti valstybių narių švietimo ir mokymo sistemas, kuriomis siekiama užtikrinti visų piliečių savirealizaciją ir socialinių bei profesinių lūkesčių patenkinimą, taip pat svarų ekonomikos klestėjimą ir galimybių įsidarbinti užtikrinimą, kartu propaguojant demokratines vertybes, socialinę sanglaudą, aktyvų pilietiškumą ir kultūrų dialogą;

2011 m. vasario 14 d. Tarybos išvadas dėl švietimo ir mokymo vaidmens įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ ⁽²⁾;

ATSIŽVELGDAMA Į:

2012 m. vasario mėn. Tarybos ir Komisijos bendrą ataskaitą apie Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) įgyvendinimą ⁽³⁾, kurioje išdėstytos priemonės, skirtos sustiprinti „ET 2020“ valdymą ir sutelkti „ET 2020“ procesą remiant strategijos „Europa 2020“ tikslus ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo srityje;

IR ATSIŽVELGDAMA Į:

1. diskusijų dėl švietimo ir strategijos „Europa 2020“ 2012 m. spalio 4–5 d. Nikosijoje įvykusiame neoficialiame švietimo ministrų posėdyje rezultatus;
2. 2012 m. rugsėjo 17 d. surengtą švietimo ir mokymo politikos atsako bandomąjį tarpusavio vertinimą, kurio metu daugiausiai dėmesio buvo skirta aukštajam mokslui ir profesiniam rengimui ir mokymui – dviem iš pagrindinių sričių,

3. 2012 m. spalio 18–19 d. įvykusio Europos švietimo, mokymo ir jaunimo forumo metu surengtus viešus debatus švietimo ir mokymo klausimais, kurių iškilo įgyvendinant 2012 m. Europos semestrą;

4. pastangas gerinti empirinius duomenis ir analitinius gebėjimus pasitelkiant Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenį;

5. tai, kad 2012 m. balandžio 18 d. Švietimo komitetas ir Užimtumo komitetas surengė bendrą teminę peržiūrą;

PALANKIAI VERTINA

tai, kad švietimui ir mokymui tenka pagrindinis vaidmuo įgyvendinant strategiją „Europa 2020“, tuo pačiu pabrėžia valstybių narių kompetenciją inicijuoti ir įgyvendinti reformas švietimo ir mokymo srityje;

ATKREIPIA DĖMESĮ Į TAI, KAD:

1. kalbant apie švietimo ir mokymo sritį, 2012 m. liepos 10 d. Tarybos paskelbtose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose daugiausia dėmesio skiriama šiems klausimams: galimybių gauti aukštos kokybės priešmokyklinio ir mokyklinio ugdymo paslaugas skatinimui, mokyklos nebaigusių asmenų skaičiaus mažinimui, palankesnių sąlygų jaunuoliams pereiti iš švietimo ir mokymo sistemos į darbo rinką sudarymui, mokymosi rezultatų gerinimui ir gebėjimų pritaikymui prie darbo rinkos poreikių, profesinio rengimo ir mokymo stiprinimui, ypatingą dėmesį skiriant mokymui darbo vietoje ir gamybinei praktikai, aukštojo mokslo modernizavimui pabrėžiant būtinybę mažinti nebaigusių asmenų skaičių; ir galimybių siekti išsilavinimo palankių sąlygų neturinčių asmenų grupėms, gerinimui;
2. 2010–2011 metais buvo padaryta vilčių teikianti, bet netolygi pažanga siekiant ES pagrindinio tikslo, susijusio su tretinio ar lygiavertio išsilavinimo įgijimo ir mokyklos nebaiminimo klausimu, ir kad reikia toliau dėti pastangas norint šį tikslą pasiekti iki 2020 metų, atsižvelgiant į tai, kad tam, kad reformos švietimo ir mokymo srityje pradėtų duoti rezultatų, reikia laiko;

⁽¹⁾ OL C 119, 2009 5 28, p. 2.

⁽²⁾ OL C 70, 2011 3 4, p. 1.

⁽³⁾ OL C 70, 2012 3 8, p. 9.

PRITARIA NUOMONEI, KAD:

1. net ir laikotarpiu, kai finansiniai ištekliai yra menki, veiksmingas ir tinkamas investavimas į ekonomikos augimui palankias sritis, pavyzdžiui, į švietimą ir mokymą, yra svarbus ekonominio vystymosi ir konkurencingumo, kurie savo ruožtu yra būtini darbo vietų kūrimo veiksniai, elementas;
2. veiksmingai investuoti į švietimą ir mokymą gali būti netgi svarbiau ekonominių sunkumų laikotarpiais ir tuo metu, kai jaunimo nedarbas yra didelis. Kai tik krizė baigiasi, didesnė kompetingų absolventų – tiek aukštojo mokslo, tiek profesinio rengimo ir mokymo įstaigų absolventų, pasiūla gali iš esmės paskatinti ekonomikos augimo galimybes, inovacijas ir padėti išvengti krizės ateityje;
3. tiek jaunuolių, tiek suaugusiųjų kompetencijos ir gebėjimų lygiai daugelyje sričių turi būti nuolat ir kruopščiai pritaikomi prie besikeičiančių ekonomikos ir darbo rinkos poreikių. Todėl tiek švietimo ir mokymo sistemomis, tiek darbo vietomis turėtų būti skatinamos asmenų galimybės įsidarbinti – tai laikytina bendra viešojo ir privačiojo sektorių atsakomybe mokymosi visą gyvenimą kontekste;
4. norint pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus, labai svarbu rengti Europos piliečius būti motyvuotais ir savarankiškais besimokančiais asmenimis, galinčiais prisidėti prie tvaraus ekonomikos augimo ir socialinės sanglaudos ilguoju laikotarpiu;
5. švietimo ir mokymo sistemomis turėtų būti siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pereiti iš švietimo sistemos į darbo rinką, užtikrinti tinkamą teorijos ir praktikos pusiausvyrą, taip pat, jei tinka, sustiprinti švietimo bei mokymo ir darbo rinkos sąsajas. Mokyme turėtų geriau atsispindėti naujos realijos ir atitinkamais atvejais turėtų būti numatyti praktinio mokymo elementai; tai galėtų padėti pagerinti studentų ir kitų besimokančiųjų galimybes įsidarbinti;
6. švietimo ir mokymo sektoriui, įskaitant ministrų lygį, turėtų tekti svarbesnis vaidmuo tiek nustatant su švietimu ir mokymu susijusį bendrą požiūrį ir tikslus, tiek įgyvendinant strategijos „Europa 2020“ Europos semestro švietimo ir mokymo uždavinius;

a) rengiant Taryboje debatus su Europos semestru susijusiais klausimais;

b) skatinant Švietimo komiteto, Užimtumo komiteto ir kitų atitinkamų komitetų bendradarbiavimą;

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ:

1. atsižvelgiant į nacionalinius ir regioninius prioritetus ir poreikius parengti ir įgyvendinti reformas, kurių tikslas – išspręsti atskiroms šalims skirtose rekomendacijose nurodytus uždavinius švietimo ir mokymo srityse;
2. nukreipti veiksmingas investicijas į švietimo ir mokymo sritį – tai dalis platesnės ekonomikos atsigavimo, augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos, be kita ko, įgyvendinant ES programas ir pasitelkiant Europos struktūrinius fondus;
3. kartu su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėti pastangas gerinti mokyklų mokytojų, mokyklų vadovų ir mokytojų rengėjų įdabinimo sąlygas, profesinį tobulėjimą ir jų statusą apskritai, kad pagerėtų mokymo ir mokymosi aplinkos kokybė, taip pat didinti šių profesijų patrauklumą;
4. įtraukti daugiau darbu grindžiamų elementų į švietimo ir mokymo programas, visų pirma į profesinio rengimo ir mokymo programas, be kita ko, organizuojant mokomąją ir gamybinę praktiką; steigti profesinio rengimo ir mokymo įstaigų, įmonių, socialinių partnerių ir vietos bei regioninių valdžios institucijų bendradarbiavimo struktūras; ir didinti profesinio rengimo ir mokymo sektoriaus patrauklumą, be kita ko, įvairinant galimybes profesinio rengimo ir mokymo srityse ir teikiant geresnes konsultavimo paslaugas pagrindinio ugdymo lygmenyje;
5. skatinti lanksčias perėjimo iš profesinio rengimo ir mokymo sistemos į aukštojo mokslo sistemą galimybes nacionalinės kvalifikacijų sandaros kontekste;
6. didinti besimokančiųjų aukštojo mokslo sistemoje ir profesinio rengimo ir mokymo sistemoje skaičių, pavyzdžiui, priemonės nukreipiant į nepakankamai atstovaujamas grupes, nustatant lanksčius mokymosi modulius ir kuriant (jei dar neįdiegta) į profesijos ar specialybės įgijimą orientuoto aukštojo mokslo sistemą kaip universitetinę išsilavinimą papildančią sistemą;

7. geriau teikti tikslingą paramą ir konsultacijas studentams, kad pastariesiems būtų lengviau įgyti aukštojo mokslo laipsnį per numatytą laikotarpį;
8. susieti strategijos „Europa 2020“ ir programos „ET 2020“ švietimo ir mokymo prioritetus su Europos struktūrinių fondų išlaidomis pagal dabartinę ir būsimą daugiametę finansinę programą;

PRAŠO KOMISIJOS:

1. įvertinti neseniai atliktą bandomąjį tarpusavio vertinimą ir remiantis įvertinimo rezultatais pateikti pasiūlymus dėl galimų būsimų tarpusavio mokymosi renginių ir tarpusavio vertinimų, susijusių su strategijos „Europa 2020“ tikslais;
2. pateikti Tarybai darbo programos „ET 2020“ projektą siekiant užtikrinti prioritetinių sričių, nustatytų programos „ET 2020“ antram darbų ciklui (2012–2014 m.), ir, jei tinka, konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimą.

Darbo programoje kiekvienos prioritetinės srities atžvilgiu turėtų būti apibrėžti planuojami veiksmai, tvarkaraštis ir atvirojo koordinavimo metodo darbo grupių dalyvavimas;

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS:

1. užtikrinti, nedarant poveikio deryboms dėl daugiametės finansinės programos, kad pasirinkant investavimo prioritetus ir intervencinius veiksmus, suprogramuotus pagal būsimą Europos struktūrinių fondų bendrą strateginę programą, būtų atsižvelgta į atskiroms šalims skirtose rekomendacijose nurodytus reformos poreikius;
2. geriau koordinuoti tinklo *Eurydice* ir kitų atitinkamų tinklų, pavyzdžiui, Europos profesinio mokymo plėtros centro sukurto Europos profesinio švietimo ir mokymo tinklo (*Cedefop ReferNet*) veiklą siekiant išanalizuoti valstybių narių švietimo ir mokymo sistemas ir reformas, vykdomas vykstant strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo procesui.